

Protokół nr 5/2019

Protokół z posiedzenia Komisji Kultury i Ochrony Zabytków Rady Miejskiej w Tarnowie, które odbyło się w dniu 26 marca 2019 roku w godz. 16.00 do 17.35 w budynku przy ul. Goldhammera 3, sala narad nr 8

W posiedzeniu wzięli udział wszyscy członkowie Komisji: Marek Ciesielczyk, Agnieszka Danielewicz, Krzysztof Janas, Kinga Klepacka i Krystyna Mierzejewska.

Lista obecności – zał. nr¹ protokołu.

W obradach uczestniczyli zaproszeni goście:

1. Marcin Sobczyk – dyrektor Wydziału Kultury UMT
2. Grzegorz Szczerba – Radca Prawny UMT
3. Jacek Adamczyk – Wydział Infrastruktury Miejskiej - Referat Krajobrazu Miasta
4. Ewa Kropiowska – Prezes Zarządu Stowarzyszenie Zamek Tarnowski
5. Marek Ostrowski – Administrator Realności Książąt Sanguszków
6. Mariusz Tomasiak – adwokat

W posiedzeniu udział wzięli byli radny Jacek Łabno.

Lista obecności – zał. nr² protokołu.

Porządek posiedzenia (zał. nr³).

1. Dyskusja z udziałem przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Tarnowie oraz Kierownika Referatu Krajobrazu Miasta i innych służb miejskich na temat ochrony zabytków i podniesienia poziomu estetyki reklam w mieście.
2. Analiza możliwości pozasądowego porozumienia z rodziną Sanguszków (przy pomocy Polonii brazylijskiej) i uzyskania przez miasto prawa własności do Góry św. Marcina.
3. Dyskusja na temat możliwości odbudowy zamku na Górze św. Marcina.
4. Zapoznanie się ze stanem realizacji projektu Parku Niepodległości Miasta Tarnowa im. Księcia Romana Sanguszki Sybiraka z 1831 r. na Górze św. Marcina.
5. Opiniowanie ewentualnych materiałów sesyjnych.
6. Sprawy bieżące i wolne wnioski.

Posiedzenie otworzył i zebranych powitał Przewodniczący Komisji Marek Ciesielczyk. Po stwierdzeniu quorum przedstawił porządek obrad. Uwag i wniosków nie zgłoszono, wobec czego porządek realizowano w wersji jak wyżej.

Ad. 1. Dyskusja z udziałem przedstawiciela Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Tarnowie oraz Kierownika Referatu Krajobrazu Miasta i innych służb miejskich na temat ochrony zabytków i podniesienia poziomu estetyki reklam w mieście.

¹ Lista obecności członków komisji.

² Lista obecności zaproszonych gości.

³ Porządek obrad

Na prośbę Przewodniczącego Komisji wystąpił Pan Jacek Adamczyk z Referatu Krajobrazu Miasta UMT. Zapytany o czynności zmierzające do poprawy estetyki reklam w Tarnowie odpowiedział, że te nieestetyczne punkty w mieście zostały wyselekcjonowane. Urząd podjął działania zmierzające do poprawy estetyki opracowując uchwałę krajobrazową (jest ona w końcowym etapie przygotowania). Jeżeli reklamy znajdują się na gruncie miejskim, ich wygląd reguluje zarządzenie Prezydenta Tarnowa. Podkreślił, że ważną rolę odgrywają działania konserwatora zabytków (dot. reklam na budynkach o wartości historycznej), a w kwestii pobieranych opłat za reklamy objaśnił wysokość obowiązujących stawek.

Przewodniczący Marek Ciesielczyk dopytywał, czy opracowywana uchwała wpłynie na uporządkowanie estetyki reklam, czy będzie silnym argumentem do egzekwowania ładu architektonicznego.

Pan Jacek Adamczyk odpowiedział, że uchwała stanowić będzie prawo miejscowe, które zniweluje wszystkie pozwolenia dotyczące reklam i pozwoli usystematyzować 30 tys. reklam (reklamy są przeliczone i sfotografowane). Pozwoli na podjęcie radykalnych kroków w przypadku reklam położonych na prywatnym gruncie i widocznych z terenu publicznego.

Po tej wypowiedzi Przewodniczący otworzył dyskusję na temat wyglądu kamienicy po dawnym Starostwie przy Placu Sobieskiego. Pan Jacek Adamczyk powiedział, że jedyną drogą formalno – prawną w przypadku, gdy budynek niszczy, a jest wpisany do rejestru zabytków lub do ewidencji zabytków – ze strony Konserwatora Zabytków jest możliwość odebrania takiego obiektu (wynika to z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Potwierdził, że takich przypadków w skali kraju było już kilka.

Pan Jacek Łabno odniósł się do słów przedmówców i zaproponował, aby na posiedzenie Komisji Kultury zaprosić właściciela tej kamienicy i podjąć dyplomatyczne rozmowy w tej sprawie.

Przewodniczący zastanawiał się, czy nie należy również wnioskować do Prezydenta, aby zwrócił się do Konserwatora Zabytków o podjęcie działań mających na celu ostateczne zakończenie sporu pomiędzy właścicielem kamienicy a Konserwatorem.

Powyzsze stanowisko przyjęto, nie głosując żadnego wniosku w tej sprawie.

Ponieważ jednak nie było przedstawicieli Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Tarnowie – nie kontynuowano tego tematu. Omawianie punktu zakończono.

Ad. 2. Analiza możliwości pozasadowego porozumienia z rodziną Sanguszków (przy pomocy Polonii brazylijskiej) i uzyskania przez miasto prawa własności do Góry św. Marcina.

Wprowadzenia do tematu dokonał Przewodniczący Marek Ciesielczyk. Przypomniał, że spór o zamek toczy się od 10 lat z udziałem Wojewody Małopolskiego i Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Pod koniec VII kadencji Rady Miejskiej Komisja Kultury i Ochrony Zabytków

rozpatrywała ten temat. Przewodniczący zaznaczył, że proponował wtedy, by pośrednikiem w rozstrzygnięciu sporu była Polonia brazylijska, która wpłynęłaby pozytywnie na decyzję Księcia Pawła Sanguszko na polubowne zakończenie sporu czyli przekazanie darowizny Góry Św. Marcina i ruin zamku dla Miasta. Sytuacja do chwili obecnej nie zmieniła się, zamek niszczeje i brak szans na jego odzyskanie.

Po tych słowach Przewodniczący otworzył dyskusję. Zapytał gości, czy widzą sposób na szybkie rozwiązanie tego problemu.

Wystąpili reprezentujący rodzinę Sanguszków: Pan Marek Ostrowski (Administrator Realności Książąt Sanguszków) i Pan Mariusz Tomasik (adwokat). Adwokat Mariusz Tomasik oznajmił, że dopóki nie ma prawomocnego orzeczenia sądu to każda strona może sądzić o winie. Uważa natomiast, że jest płaszczyzna do zawarcia ugody z miastem Tarnowem. Gdy pojawił się spór zainicjowany przez Urząd Miasta, przedstawiona została propozycja Księcia Pawła Sanguszko o odsprzedaniu wzgórze za 1 mln zł (cena ta stanowi 1/3 wartości wynikającej z wyceny nieruchomości) – Miasto jednak tę propozycję odrzuciło. Wskazano też propozycję zamiany nieruchomości (np. Pałacu Sanguszków na Placu Sobieskiego) lub inną formę rozwiązania tego problemu.

Pan Marek Ostrowski podsumował, że rezygnacja nie byłaby wtedy ugoda, bo w ugodzie muszą być ustępstwa z obu stron. Powiedział, że gotowy jest czekać na decyzję sądu nawet 10 lat. Każda ze stron biorąca udział w tym sporze uważa, że ma rację i jest właścicielem terenu.

Jeśli chodzi o kwestię darowizny, albo rezygnacji z praw do zamku to brak jest zgody na takie rozwiązanie... *myśląc w sposób logiczny, taka decyzja byłaby poprzedzona uznaniem, że Książę jest właścicielem Góry św. Marcina, zachodzi pewna sprzeczność, bo nie daruje się czegoś, czego nie jest się właścicielem...* Dodał, że wg niego jest rzeczą haniebną, iż instytucja publiczna próbuje kwestionować prywatne spadki osób fizycznych i wchodzić w sytuację procesową kwestii dziedziczenia. Na koniec wypowiedzi Pan Tomasik przypomniał zapisy reformy rolnej i powiedział, że jeżeli „być może” Prezydent nie może kupić tego terenu, to w drodze ugody kwestia finansowa winna być rozstrzygnięta poprzez rekompensatę lub odszkodowanie. Ostatecznie podtrzymuje stanowisko jw. i powiedział, że na ten moment nie ma zgody Księcia Pawła Sanguszko i jego żony na darowiznę dla Miasta.

W dalszej części wystąpił Radca Prawny Urzędu Miasta Tarnowa.

Pan Grzegorz Szczerba Radca Prawny zgodził się ze słowami mecenasa, że ugoda jest dopuszczalną formą zakończenia postępowania, jest możliwa w każdej sytuacji, ale podkreślił, że tylko między osobami prywatnymi. Wyjaśnił, że sytuacja zmienia się radykalnie jeżeli mamy do czynienia z jednej strony z instytucją publiczną, która wydatkuje środki publiczne, a z drugiej strony z osobą prywatną. Odniósł się też do kwestii zamiany – wg niego to tylko sprawa wtórna, bo nie ważne czym się zapłaci (czy nieruchomością, czy pieniędzmi) – to też jest transakcja odpłatna i nie może o niej być mowy. Radca Prawny odniósł się do przedstawionej wartości nieruchomości i powiedział, że nie jest mu znana taka wycena, w trakcie trwania sporu pojawiały się różne wartości.

Przewodniczący Marek Ciesielczyk w odniesieniu do wypowiedzi Radycy zapytał, co można zrobić w takiej sytuacji, gdy jedną ze stron jest instytucja.

Radca odpowiedział, że sprawę można zakończyć, ale nie można zawrzeć ugody. Wyjaśnił, że analiza zagadnienia darowizny z 1938 r. oraz rozporządzeń testamentowych księcia Sanguszków pozwala zamknąć tocząca się na ten temat dyskusję przyjmując, że w sensie prawnym Gmina Miasta Tarnowa nie nabyła w 1938 r. prawa własności terenów wokół ruin, a jedynie objęła je w posiadanie. Ustalenie to, jak również teza o braku przesłanek do uznania możliwości zasiedzenia własności tego terenu, mimo przejściowego jego posiadania, eliminuje Miasto jako podmiot, który mógłby sobie z tytułu wydarzeń z 1938 r. rościć jakiegokolwiek prawa do tego gruntu. Dla definitywnego rozstrzygnięcia tej kwestii konieczne jest też wyjaśnienie związane

z postępowaniem spadkowym, które zostało wznowione. Ustalenie to nie łączy się jednak z przyznaniem, że uprawnienie do terenów przysługuje obecnie rodzinie Sanguszków, gdyż w tym względzie najważniejsze jest wyjaśnienie, czy na skutek reformy rolnej przeprowadzonej na podstawie dekretu z 6 września 1944 r. tereny te nie stały się własnością Skarbu Państwa. To jednak zagadnienie jest odrębnym i wymagającym szczegółowej analizy problemem. Radca Grzegorz Szczerba powiedział, że niektóre poczynione ustalenia pozwalają ostrożnie wysnuć tezę, że to nie Gmina Miasta Tarnowa ani rodzina Sanguszków jest właścicielem spornego terenu wokół ruin, ale Skarb Państwa, który nabył własność w wyniku reformy rolnej z dniem 13 września 1944 r. Nasuwa się pytanie: dlaczego realizując po wojnie zapisy dekretu o przeprowadzeniu reformy rolnej nie przejęto formalnie na własność Skarbu Państwa tego terenu (wpisując go w odpowiednią księgę), mimo, że większość darowanego przez księcia obszaru przejęto w tym trybie. Radca Grzegorz Szczerba podsumowując powiedział, że wg niego zapomniano o tym gruncie (z obszaru darowizny księcia stanowiącej ponad 16 ha zdołano przejąć w trybie reformy rolnej jedynie niecałe 4 ha obejmujące Gumniska i 5 ha z Zabłocia). Kończąc powiedział, że ze względu na posiadane dokumenty raczej o wycofaniu wniosku nie może być mowy.

Pan Jacek Łabno przypomniał, że dyskusja na ten temat odbywała się już podczas poprzedniej kadencji. Nawet zaczęto ocieplać i poprawiać stosunki z rodziną Sanguszków. Dowodem na te działania była podjęta uchwała nr LIV/580/2018 Rady Miejskiej w Tarnowie z dnia 24 maja 2018 r. w sprawie uznania terenu położonego w Tarnowie za park gminny pod nazwą "Park Niepodległości Miasta Tarnowa im. Romana Księcia Sanguszków powstańca 1831 roku Sybiraka". Poruszany problem jest na tyle trudny, że nie da się go rozwiązać konwencjonalnymi metodami. Pan Jacek Łabno był zdania, że należy zastosować nietypowe rozwiązanie i takie właśnie w najbliższym czasie zaprezentuje Prezydentowi. To konkretne rozwiązanie będzie zgodne z prawem i złożone prawdopodobnie w formie petycji. W efekcie ostateczna decyzja należeć będzie do Prezydenta i radnych Rady Miejskiej.

Z kolei radna Krystyna Mierzejewska zwróciła uwagę, że w przypadku szybkiego wyjaśnienia własności istnieje możliwość pozyskania środków unijnych na odrestaurowanie ruin zamku.

Wypowiedzi przedmówców wywołały dyskusję wśród zebranych. Po ich sugestii Przewodniczący Marek Ciesielczyk zaproponował **wniosek** do Prezydenta Miasta, aby wystąpił do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Prokuratury Generalnej i Wojewody Małopolskiego z zapytaniem, czy Miasto może zakupić nieruchomość „Góra Św. Marcina” w trakcie trwającego procesu sądowego z Księciem Sanguszko, nie narażając się z tego powodu na zarzut niegospodarności.

Wniosek został poparty przez Komisję jednogłośnie (5 radnych było „za”).

Kończąc dyskusję w tym punkcie Przewodniczący powiedział, że spór z Księciem Sanguszko o własność Góry Św. Marcina powinien zostać zakończony jak najszybciej.

Innych wystąpień nie było, na tym punkt zakończono.

Ad. 3. Dyskusja na temat możliwości odbudowy zamku na Górze św. Marcina.

Po krótkim wprowadzeniu Przewodniczący Marek Ciesielczyk otworzył dyskusję.

Reprezentująca Stowarzyszenie Zamek Tarnowski Pani Ewa Kropiowska zwróciła uwagę, że resztki zamku na Górze Św. Marcina rozpadają się całkowicie. Ze względu na nieuregulowany stan prawny brak jest możliwości na objęcie ruin pracami „ratunkowymi”. Stowarzyszenie podejmuje jednak działania na rzecz ratowania ruin zamku przez organizowanie pikników i porządkowanie wzgórza (m.in. usuwanie samosiejek).

Przewodniczący Marek Ciesielczyk podkreślił, że zawsze był zdania, iż po uregulowaniu stanu prawnego zamek powinien być odbudowany. Gdy tylko sprawa zostanie dla Miasta korzystnie wyjaśniona (*a ma taką nadzieję, że nastąpi to w niedługim czasie*) należy podjąć działania zmierzające do odtworzenia zamku. Prowadząc rozmowę z radnymi podał przykłady odbudowy i rekonstrukcji zamków w Polsce i Czechach.

W dalszej części Pan Jacek Łabno zasugerował wystąpienie z wnioskiem do Prezydenta o przekazanie kilku tysięcy złotych dla Stowarzyszenia Zamek Tarnowski z przeznaczeniem na bieżące utrzymanie ładu na ruinach i wzgórzu. W uzasadnieniu powiedział, że taki transfer środków publicznych byłby całkiem legalny, Stowarzyszenie dostaje kilka tysięcy złotych i w ramach swoich zadań statutowych uruchamia te środki do przeprowadzenia czynności porządkowych.

Komisja jednak nie głosowała wniosku w tej sprawie.

Ad. 4. Zapoznanie się ze stanem realizacji projektu Parku Niepodległości Miasta Tarnowa im. Księcia Romana Sanguszki Sybiraka z 1831 r. na Górze św. Marcina.

Jako pierwszy wystąpił Pan Jacek Łabno, który przypomniał historię inicjatywy powstania Parku Niepodległości Miasta Tarnowa im. Księcia Romana Sanguszki Sybiraka z 1831 r. na Górze św. Marcina.

Potem zabrał głos Pan Jacek Adamczyk. Przedstawił czynności wykonane przez Wydział Infrastruktury Miejskiej na powyższy temat:

- konkurs na koncepcję został rozstrzygnięty,
- wpłynęło 7 prac,
- w dniu dzisiejszym Prezydent powołał Komisję Konkursową – termin rozwiązania konkursu to 8 kwietnia br. (Zarządzenie nr 131/2019 Prezydenta Miasta Tarnowa w sprawie przeprowadzenia konkursu na wykonanie „Wizji plastycznej i funkcjonalnej Parku Niepodległości im. Księcia Romana „Sybiraka” Sanguszki na Górze św. Marcina w Tarnowie”, przyjęcia Regulaminu Konkursu oraz powołania Komisji Konkursowej),
- zorganizowanie wystawy pokonkursowej wszystkich nadesłanych projektów,
- nagrodę przyzna jury (na najlepszy projekt przeznaczono 10 tys. zł)

Do komentarza nie zgłoszono zapytań.

Ad. 5. Opiniowanie materiału sesyjnego:

materiał sesyjny 15 – Projekt uchwały w sprawie wyrażenia zgody na posadowienie obelisku upamiętniającego dr. med. Mariana Wodzińskiego.

Radni nie zadawali pytań.

Komisja jednogłośnie wydała **pozytywną opinię** do projektu uchwały w sprawie wyrażenia zgody na posadowienie obelisku upamiętniającego dr. med. Mariana Wodzińskiego (mat. nr 15).

Ad. 6. Sprawy bieżące i wolne wnioski.

Przewodniczący przedstawił pisma, jakie wpłynęły do Komisji:

- 1) Odpowiedź Prezydenta Miasta Tarnowa na wniosek Komisji KRM.0014.7.4.2019 r. w sprawie rozważenia możliwości budowy rotundy Panoramy Siedmiogrodzkiej i oceny kosztów takiej budowy (zał. nr⁴).

Komisja pismo przyjęła do wiadomości.

- 2) Odpowiedź Prezydenta Miasta Tarnowa na wniosek Komisji KRM .0014.7.5.2019 r. dot. współfinansowania przez Urząd Miasta kosztorysu na zagospodarowanie Synagogi w Tarnowie (zał. nr⁵).

Komisja pismo przyjęła do wiadomości.

⁴ Odpowiedź na wniosek Komisji w sprawie rozważenia możliwości budowy rotundy Panoramy Siedmiogrodzkiej i oceny kosztów takiej budowy.

⁵ Wniosek Komisji dot. współfinansowania przez Urząd Miasta kosztorysu na zagospodarowanie Synagogi w Tarnowie.

Innych spraw nie poruszano. Ponieważ porządek został zrealizowany, Przewodniczący Marek Ciesielczyk zamknął posiedzenie.

Przewodniczący
Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

Marek Ciesielczyk

Protokół sporządziła:
M. Rybarczyk